

Mowi Asa
Att:
Postboks 4102 Sandviken
5835 Bergen

Avslag på søknad om utviklingstillatelser

Vi viser til søknad om 36 utviklingstillatelser à 780 tonn maksimalt tillatt biomasse (MTB), datert 17. november 2017. Vi viser også til opphevelse av vedtak om avslag på søknad om utviklingstillatelser til konseptet Aquastorm fra Nærings- og fiskeridepartementet 15. juli 2022, og etterfølgende korrespondanse mellom Fiskeridirektoratet og søker i saken.

1. Bakgrunn

Mowi søkte den 17. november 2017 om 36 utviklingstillatelser for realisering av konseptet «Aquastorm». Fiskeridirektoratet avslo søknaden den 30. april 2019 med den begrunnelse at konseptet ikke oppfylte vilkåret om «betydelig innovasjon» i laksetildelingsforskriften § 23b (nå laksetildelingsforskriften § 6-6). Fiskeridirektoratet vurderte at dokumentasjonen i søknaden ikke sannsynliggjorde at det omsøkte prosjektet kunne realiseres og fungere på tiltenkt måte, og at det derfor var umodent for utprøving. I denne vurderingen ble det lagt vekt på konseptets størrelse, kompleksitet og risiko.

Mowi påklaget vedtaket 10. juni 2019 og sendte inn mye tilleggsdokumentasjon i forbindelse med klagen. Etter en gjennomgang av denne dokumentasjonen kom direktoratet til at kvaliteten på den samlede dokumentasjonen fra Mowi var høy, tillitsvekkende og i tråd med det som måtte kunne forventes på søknadstidspunktet. Fiskeridirektoratet kom imidlertid til at det var en «betydelig nivåforskjell» mellom dokumentasjonen fra den opprinnelige søknaden og dokumentasjonen som ble sendt inn med klagen, og at denne forskjellen var så stor at den ettersendte dokumentasjonen i realiteten var å anse som en ny søknad. Ettersom søknadsfristen for utviklingstillatelser løp ut i november 2017 kom Fiskeridirektoratet til at den nye søknaden ikke kunne tas til behandling. Fiskeridirektoratet oversendte klagen til Nærings- og fiskeridepartementet for behandling.

Nærings- og fiskeridepartementet opphevet Fiskeridirektoratets avslag 15. juni 2022. I vedtaket kom departementet frem til at den ettersende informasjonen ikke er å anse som en ny søknad. Saken ble derfor sendt tilbake til Fiskeridirektoratet for videre behandling, herunder ny vurdering av om vilkåret «betydelig innovasjon» er oppfylt.

2. Konseptet

Aquastorm er i søknaden beskrevet som et produksjonskonsept for ubemannet, offshore, subsea lakseproduksjon. Foreløpig er konseptet skalert for bruk på lokaliteter med en øvre signifikant bølgehøyde på 5 meter, peak-perioder på inntil 15 sekunder og dimensjonerende strømhastighet på 0,65 m/s. Ifølge søknaden består konseptet av flere oppdrettsanlegg («oppdrettssentre») med 8 produksjonsenheter (merder) hver. Merdene skal være forankret til havbunnen på 100-250 meters dybde ved bruk av subsea-vinsjer og egnet ankerløsning for bunnforholdene. Under normale værforhold skal merdene opereres nedsenket på 15 meters dybde og skal i utgangspunktet kun opp til overflaten ved innsett av smolt, uttak av slaktefisk eller vesentlig vedlikeholdsarbeid. En luftkuppel på toppen i senter av hver merd skal gi mulighet for vedvarende drift i nedsenket tilstand. Ved behov (eksempelvis ved dårlig vær) skal merdene kunne senkes ned til 50 meter, hvor dybdeplassering skal reguleres av ankervinsjer og oppdrift i flytekrager. Merdene skal utstyres med lys og teknologi for overvåking som skal muliggjøre drift i vedvarende nedsenket tilstand.

Oppdrettssentrene skal være koblet i kjede via rør og kabler på havbunnen til land- og kontrollssenter. Ifølge søknaden skal det første oppdrettssenteret kunne lokaliseres flere kilometer fra land. Et oppdrettssenter skal være koblet til en fordeler (manifold) på havbunnen gjennom stigerør (risere). Manifolden skal samtidig være koblet til et land- og kontrollssenter via rørledninger, og kraft- og datakabler, og skal forsyne merdene med fôr, kraft, elektrisitet kommunikasjon, styringssignaler og luft. Gjennom en parallell returrørledning fra manifolden skal slam, fôrspill og dødfisk transporteres fra merdene tilbake til landsenteret. Oppdrettssentrene skal fjernopereres og overvåkes fra landsenteret, som skal huse kraftforsyning, styringssystemer, fôrlager, system for fôrtransport, renseanlegg, service support med mer. Anleggene skal videre fjernmonitoreres ved hjelp av innebygget subsea sensorikk og fjernstyrte undervannsdroner (ROV). Landanlegget med kontrollssenter skal i prinsippet kunne plasseres alt fra én til 200 kilometer fra oppdrettssentrene.

3. Regelverk

Bestemmelser om utviklingstillatelse og hjemmel for tildeling finnes i forskrift om tillatelse til akvakultur med laks, ørret og regnbueørret (laksetildelingsforskriften) kapittel 6. Fiskeridirektoratet viser særlig til følgende:

§ 6-1. *Særlige formål*

(..)

Akvakultur av matfisk til å utvikle teknologi som kommer akvakulturnæringen til gode.

§ 6-4. *Generelle vilkår for tildeling og fornyelse*

Fiskeridirektoratet kan gi akvakultur tillatelse til særlige formål etter en faglig vurdering. (..)

§ 6-6. *Særskilte tildelingsvilkår for tillatelse til utvikling*

Søker kan få tildelt tillatelse til akvakultur av matfisk til prosjekter som kan bidra til å utvikle teknologi og som innebærer betydelig innovasjon og betydelige investeringer. Formålet er å legge til rette for at ny kunnskap, eksisterende kunnskap fra forskning eller praktisk erfaring kan brukes til å utvikle teknologi som kan bidra til å løse en eller flere av miljø- og arealutfordringene som akvakulturnæringen står overfor, blant annet ved konstruksjon av prototyper og testanlegg, industriell design, utstyrsinstallasjon og fullskala prøveproduksjon.

Utviklingsarbeidet skal skille seg vesentlig fra tidligere kunnskap og teknologi på akvakulturområdet som er i alminnelig kommersiell bruk og kan ikke bare være en naturlig videreføring av det som er benyttet tidligere
(..)

4. Fiskeridirektoratets vurdering

Det følger av laksetildelingsforskriften § 6-1 andre ledd at utviklingstillatelse «skal bidra til å utvikle teknologi som kommer akvakulturnæringen til gode». Fiskeridirektoratet kan innvilge utviklingstillatelse «etter en faglig vurdering», jf. laksetildelingsforskriften § 6-4 første ledd. Søker kan få tildelt utviklingstillatelse til prosjekter som kan bidra til å «utvikle teknologi» og som blant annet innebærer «betydelig innovasjon», jf. laksetildelingsforskriften § 6-6 første ledd. Det følger av retningslinjene for behandling av søknader om utviklingstillatelse¹ at det er opp til forvaltningens skjønn å vurdere prosjektet og om kriteriene for tildeling er oppfylt. Avgjørelsen av om det skal innvilges utviklingstillatelse bygger etter dette på en skjønnsmessig, faglig vurdering. Søker har ikke rettskrav på å få tildelt utviklingstillatelse, selv om prosjektet innebærer betydelige investeringer og betydelig innovasjon. Det stilles strenge krav for å få utviklingstillatelse.

4.1 Teknologeutvikling

Utviklingstillatelse kan tildeles prosjekter som kan bidra til å «utvikle teknologi», jf. laksetildelingsforskriften § 6-6 første ledd. Retningslinjene presiserer at ordningen er avgrenset til produksjonsteknologisk utstyr/installasjoner og at den derfor ikke omfatter prosjekter som for eksempel dreier seg om utvikling av nye driftsformer, vaksiner, fôr med mer.

Konseptet Aquastorm innebærer utvikling av et akvakulturanlegg med nedsenkbare merder (oppdrettscenter) som skal være koblet via rør og kabler på havbunnen til land- og kontrollcenter hvorfra det skal fjernopereres og -overvåkes. Konseptet er direkte knyttet til produksjon av laks og er derfor etter Fiskeridirektoratets vurdering produksjonsteknologisk utstyr.

4.2 Prosjektets bidrag til å løse miljø- og arealutfordringene

Utviklingstillatelsene skal legge til rette for utvikling av teknologi som kan bidra til å løse en eller flere av miljø- og arealutfordringene som akvakulturnæringen står overfor, jf. laksetildelingsforskriften § 6-6 første ledd. Ifølge retningslinjene vil dette blant annet kunne dreie seg om utvikling av oppdrettsanlegg som kan brukes lenger til havs og innerst i fjorder. Dette kan bidra til at tidligere uegnede arealer kan benyttes til oppdrett og at arealutnyttelsen i kystsonen totalt sett blir mer effektiv.

Ifølge søker skal konseptet Aquastorm kunne løse miljøutfordringer knyttet til blant annet lus, rømming, fôrspill og utslipp. Videre fremgår det av søknaden at konseptet skal kunne løse arealutfordringer ved å legge grunnlag for å ta i bruk nye areal til matproduksjon langs kysten og nærmere havet.

Ifølge søknaden skal anleggene i pilotfasen gradvis flyttes lenger ut mot åpent hav og dermed vekk fra de tradisjonelle lokalitetene langs kysten. Fra søknaden fremgår det at konseptet foreløpig er planlagt for bruk på lokaliteter med en øvre signifikant bølgehøyde på

¹ Retningslinjer for behandling av søknader om utviklingstillatelse til oppdrett av laks, ørret og regnbueørret, Nærings- og fiskeridepartementet 21. juni 2016

5 meter. Anleggene skal forankres til havbunnen på 100 til 250 meters dyp, og et landanlegg kan i prinsippet ligge én til 200 kilometer fra sjøanleggene.

I den grad konseptet oppnår formålet om å ta i bruk nye arealer til matproduksjon langs kysten og nærmere havet, vurderer Fiskeridirektoratet at prosjektet kan bidra til å løse de arealutfordringene akvakulturnæringen står overfor. Vi påpeker imidlertid at en øvre signifikant bølgehøyde på 5 meter innebærer at anlegget ikke vil kunne ligge stort mer eksponert enn de mest eksponerte konvensjonelle anleggene gjør i dag.

Det fremgår av søknaden at lusepåsag skal unngås ved at merdene skal driftes nedsenket hvor fisken skal holdes i lengre perioder under det antatte lusebeltet, fra 15 til 50 meters dybde alt etter sjøtilstanden.

Fiskeridirektoratet vurderer at nedsenket drift under lusebeltet etter omstendighetene kan føre til mindre lusepåsag enn ordinær drift i åpne anlegg som driftes i vannoverflaten. Etter Fiskeridirektoratets syn kan det omsøkte konseptet etter dette bidra til å løse en av de miljøutfordringene akvakulturnæringen står overfor.

Det følger av søknaden at anleggene skal driftes ubemannet og at operasjoner i stor grad skal automatiseres. Ifølge søker kan man på denne måten unngå en rekke arbeidsoperasjoner, og dermed redusere risikoen for rømming av fisk, da det ofte er under operasjoner med håndtering av not og /eller flytting av fisk at skader i not oppstår.

Etter Fiskeridirektoratets vurdering vil man ved nedsenket drift unngå at anlegget blir eksponert for de største bølgelastene. På denne måte kan risiko for rømming av fisk som følge av havari reduseres, da anlegget ikke eksponeres for de samme kreftene i dypet som i overflaten. Samtidig vurderer Fiskeridirektoratet at nedsenket drift vil kunne introdusere eventuelle nye usikkerhets- og risikomomenter.

Det fremgår av søknaden at notens bunnarrangement skal utformes for å fange opp så mye som mulig av både overskuddsfôr og slam. Dette skal fraktes tilbake til land i returrøret. Oppsamling av fôrspill og slam vil etter Fiskeridirektoratets vurdering kunne være en forbedring i forhold til de tradisjonelle åpne akvakulturanleggene.

Med bakgrunn i oversendt dokumentasjon vurderer Fiskeridirektoratet at konseptet har potensiale til å bidra til å løse en eller flere av miljø- og arealutfordringene som akvakulturnæringen står overfor, jf. laksetildelingsforskriften § 6-6 første ledd.

4.3 Betydelig innovasjon

Det fremgår av laksetildelingsforskriften § 6-6 første ledd at utviklingstillatelse kun kan tildeles prosjekter som innebærer «betydelig innovasjon.»

Retningslinjene for behandling av søknader om utviklingstillatelse slår fast at hva som skal anses som betydelig innovasjon er en skjønnsmessig vurdering. Ifølge retningslinjene skal det ved vurderingen tas utgangspunkt i definisjonen av utviklingsarbeid. Retningslinjene viser til Statistisk Sentralbyrå (SSB) sin definisjon av utviklingsarbeid som: «... systematisk virksomhet som anvender eksisterende kunnskap fra forskning eller praktisk erfaring, og som er rettet mot: å fremstille nye eller vesentlig forbedrede materialer, produkter eller innretninger.» Teknologien som utvikles må altså være ny eller vesentlig forbedret i forhold til det som er i alminnelig kommersiell bruk på akvakulturområdet.

Første spørsmål er hvorvidt det omsøkte konseptet har en nyhetsverdi. Et sentralt element i Aquastorm-konseptet er de nedsenkbare merdene. Det er tidligere tildelt utviklingstillatelser til to forskjellige nedsenkbare anleggskonsepter, og det er også flere nedsenkbare anlegg i bruk i kommersiell akvakulturproduksjon. Etter Fiskeridirektoratets vurdering har merdene i Aquastorm-konseptet likhetstrekk med andre nedsenkbare akvakulturanlegg. Etter Fiskeridirektoratets syn skiller Aquastorm seg imidlertid fra de andre nedsenkbare konseptene ved at Aquastorm-konseptet blant annet består av et subsea-system, hvor tilførsel av fôr, kraft, luft og kontrollfunksjoner til merdene, samt retur av dødfisk går til og fra anlegget via rørledninger på havbunnen. Fiskeridirektoratet vurderer at Aquastorm har en nyhetsverdi.

For at innovasjonspotensialet skal vurderes som tilstrekkelig høyt, må det også sannsynliggjøres at den omsøkte teknologien kan realiseres på tiltenkt måte. Herunder må søker sannsynliggjøre at prosjektet vil kunne gjennomføres, slik at ny og forbedret produksjonsteknologi som oppfyller formålet faktisk utvikles. Hvis konseptet ikke er gjennomførbart, vil det heller ikke være egnet til å oppfylle formålet med utviklingstillatelsene og dermed ikke kunne innebære en forbedring sammenlignet med eksisterende teknologi.

At det stilles krav til at prosjektets realiserbarhet er dokumentert er lagt til grunn i flere av Nærings- og fiskeridepartementets vedtak, blant annet i departementets behandling av klage i forbindelse med denne søknaden. I dette vedtaket skriver departementet at «[k]ravene til dokumentasjon må vurderes konkret for hver søknad. Kompleksitet og risiko er forhold ved et prosjekt som kan medføre et høyere krav til dokumentasjon.» Departementet foretok imidlertid ikke noen vurdering av om kravene til dokumentasjon var oppfylt i foreliggende sak, men sendte saken tilbake til Fiskeridirektoratet for ny vurdering i første instans.

Aquastorm fremstår etter Fiskeridirektoratet sin vurdering som et komplekst prosjekt og det er tydelig at prosjektorganisasjonen har brukt mye tid og ressurser på å planlegge gjennomføring og realisering av konseptet. Søker har levert svært store mengder dokumentasjon som beskriver gangen i arbeidet som er gjort og hva som skal gjøres videre for å oppnå en sikker og robust konseptløsning. Det beskrives hvilke undersøkelser og analyser som skal gjøres, hvilken teknologi som må undersøkes nærmere og hvilken teknologi som er moden for å tas i bruk. Prosjektplanene er supplert med konseptbeskrivelser og -tegninger. I tillegg har søker i ettertid ettersendt dokumentasjon med supplerende opplysninger om status i prosjektutviklingen, mer utfyllende beskrivelser av analysearbeidet som skal gjennomføres, samt beskrivelse av og resultat fra undersøkelser og analyser som har blitt gjennomført hittil.

Etter Fiskeridirektoratets vurdering er kjernen i det omsøkte Aquastorm-konseptet en eller flere klynger av nedsenkbare merder (oppdrettssenter) som skal kobles i kjede via rør og kabler på havbunnen til land- og kontrollssenter, og bli fjernoperert og overvåket fra land. Etter Fiskeridirektoratets syn er subsea-systemene for fjernoperering, slik som fôringssystemet, en vesentlig del av Aquastorm konseptet. Slik Fiskeridirektoratet ser det er produksjonsenhetene i det omsøkte konseptet helt avhengig av subsea-delene av konseptet for å kunne driftes. Dersom disse delene av konseptet ikke er realiserbare taler det for at prosjektet som sådan ikke kan realiseres som tiltenkt.

Til tross for store mengder innsendt dokumentasjon, og at Fiskeridirektoratet vurderer at flere av de innsendte dokumentene sannsynliggjør realiserbarheten til enkelte deler av konseptet, fremstår det for Fiskeridirektoratet som om flere viktige deler av prosjektet fremdeles er uavklarte og til dels umodne. Dette gjelder særlig subsea-delene av konseptet, som også er den delen av konseptet som i størst grad skiller konseptet fra andre nedsenkbare anlegg. Søker skriver at det er åpenbart flere deler av dette systemet som ikke finnes til bruk i

havbrukssektoren i dag, men at alle teknologiene er godt kjent fra norsk olje- og subseanæring. Etter Fiskeridirektoratets syn krever imidlertid større deler av subsea-systemet ytterligere studier som dokumenterer at teknologien er tilpasset havbruk.

Et eksempel på dette er fôringssystemet. Det omsøkte konseptet skal benytte vannbåren fôring, hvor fôret skal transporteres til oppdrettssentre via et sjøbunnbasert rørsystem. Fôret skal sendes fra landanlegget i tilførselsrøret, lagret i vann, mellom to pigger. Pumper på land skal levere vanntrykk som skal drive piggene med fôr frem til oppdrettsanleggets manifold. Denne teknologien er kjent fra subseaindustrien for transport av for eksempel olje. Ifølge søknaden er det ikke noe slikt fôrsystem som er i bruk i havbrukssektoren i dag. Ifølge søker kan imidlertid et slikt system utvikles gitt korrekt og målrettet forskning og utvikling. Samtidig påpekes det i søknaden at denne type utvikling vil kreve betydelige investeringer og kun være gjennomførbart gjennom en slik risikoavlastning som utviklingstillatelser representerer.

I dokumentet *“Aquastorm Basis of Design - Executive Summary”* redegjør søker for status for de ulike delsystemene i konseptet og hvilke analyser som har blitt gjennomført. Ifølge dette sammendraget er det ikke identifisert teknologiske utfordringer i konseptet som er uoverkommelige. Av dokumentet fremgår det at selv om det er «åpne felt» i den tekniske dokumentasjonen, som kun kan fylles inn på et senere tidspunkt i prosjektet, foreligger det nok informasjon til å demonstrere gjennomførbarhet av konseptet. I sammendraget vises det blant annet til fôrstudier utført av Nofima («*AquaStorm Feed Characteristics and Water Stability Report – Nofima, part A*» og «*AquaStorm Feed Characteristics and Water Stability Report – Nofima, part B*»). Studiene viser at tradisjonelt fiskefôr brukt i industrien i dag ikke egner seg for langtransport i vann uten svelling, men at en plantebasert coating har egenskaper som sammen med en egnet bindingsstrategi for fôrpellet kan forbedre fôrets vannstabilitet. Det konkluderes med at studiene gir en indikasjon på at fôrtransport i vann over lengre avstander er oppnåelig. På denne bakgrunn har Nofima fått i oppgave å forske på en industriell metode for påføring av denne plantebaserte coatingen på fôret, slik at dagens fôregenskaper kan opprettholdes samtidig som vannstabiliteten forbedres.

Fiskeridirektoratet vurderer at fôrstudier utført av Nofima ikke er representative for hvordan konseptet skal fungere i realiteten, og kun er et utgangspunkt for utvikling av en av flere ønskelige fôregenskaper. Et eksempel på dette er at forsøkene er utført i vannglass/vannbeholdere, hvor trykket ikke er representativt for trykket i tilførselsrørene hvor fôret er tenkt å transporteres gjennom. Høyere trykk vil naturligvis påvirke flere av egenskapene til fôret, uavhengig av coatingen. Som søker også beskriver i søknaden har tidligere studier implisert at økt vannstabilitet til fôret, som potensielt kan oppnås med coating, kan redusere nedbrytningsraten av pellets i fiskens fordøyelsessystem, og oppholdstiden av fôret i fordøyelsessystemet kan påvirke fordøyelsen av næringsstoffer. Bruk av coating på fôret kan samtidig potensielt hindre frislipp av komponenter som stimulerer til fôropptak hos fisk. Slike ernæringsmessige forhold ved endret fôr er ikke undersøkt i fôrstudier utført av Nofima som beskrevet over, og må studeres og undersøkes videre.

Som nevnt omfattes ikke prosjekter som dreier seg om utvikling av fôr av ordningen med utviklingstillatelser. Fiskeridirektoratet vurderer imidlertid at prosjektets gjennomførbarhet er avhengig av tilgang på egnet fôr som kan benyttes i det omsøkte konseptet.

Når det gjelder subsea-fôringssystemet fremgår det i *“Aquastorm Basis of Design - Executive Summary”* at en “flow assurance study” er utført av Future Technology AS. Funn fra studien er presentert i «*Flow Assurance Study Report*». Formålet med studien var å undersøke trykkfallet i relevante strømningslinjer (flowlines) og nødvendig pumpekraft for Aquastorm-konseptet. Studien fokuserer på å undersøke en rekke indre diametere og hastigheter for å finne den optimale utformingen av flowlines, gitt en rekke forutsetninger. Det konkluderes

med at «pig-togets» hastighet og viskositet til blant annet fôr er viktige faktorer for å kunne fullføre design når det kommer til diametere av flowlines og pumpestørrelser. Selv om studien demonstrerer at transport og fordeling av fôr er oppnåelig, er den basert på til dels typiske fôregenskaper og på en del antagelser hva angår disse, og hensyntar ikke de ikke-ferdigutviklede fôregenskapene som trenges for å muliggjøre transport i vann over lengre avstand. Studien konkluderer med at flere forhold må undersøkes og studeres nærmere.

Fra svaret på Fiskeridirektoratets anmodning angående status for utviklingsprosjektet Aquastorm fra 2024 fremgår det at det meste av prosjektarbeidet har vært på hold i påvente av ny saksbehandling hos direktoratet, med unntak av noen begrensede samarbeids- og FoU-aktiviteter. Av den innsendte dokumentasjonen fremgår det dermed at det fortsatt gjenstår mye arbeid for å utvikle fôr som egner seg for konseptet, herunder for transport i vann over lengre avstander, og som innehar riktige ernæringsmessige egenskaper.

I laksetildelingsforskriften § 6-6 første ledd står det at formålet med utviklingstillatelser er «å legge til rette for at ny kunnskap, eksisterende kunnskap fra forskning eller praktisk erfaring kan brukes til å utvikle teknologi som kan bidra til å løse en eller flere av miljø- og arealutfordringene som akvakulturnæringen står overfor». I retningslinjene er det videre utdypet at «utviklingstillatelser kan bidra til å ta prosjekter videre fra forskningsfasen og over i utviklingsfasen og frem mot en kommersialisering av den teknologiske løsningen».

Om denne bestemmelsen og utdypelsen i retningslinjene uttalte Nærings- og fiskeridepartementet i svar på klage fra Biolaks, 16. januar 2024, at:

«Dette innebærer at det omsøkte konseptet må være kommet forbi forskningsstadiet for å få tildelt utviklingstillatelser. Av samme grunn kan det heller ikke tildeles utviklingstillatelser med forbehold om at pågående eller planlagt forskning vil gi ønskede eller nødvendige resultater, eller ut fra en betraktning om at en teknologi vil kunne bli ansett som tilgjengelig eller realiserbar i fremtiden.»

Søknaden fra Biolaks gjaldt et flytende oppdrettsanlegg som skulle bestå av en kompakt sammenkobling av semilukkede merder og en bioreaktor for produksjon av mikroalger. Om bioreaktor-teknologien uttalte departementet i svaret på klagen at:

«Etter departementets oppfatning viser informasjonen ovenfor at bioreaktor-teknologien for tiden befinner på forskningsstadiet. Departementet vurderer derfor at denne komponenten foreløpig ikke er moden for uttesting i kommersiell skala, i tråd med vilkårene og retningslinjene for tildeling av utviklingstillatelser.»

Videre uttaler departementet at:

«Ifølge klager er bioreaktoren helt vesentlig for at det omsøkte konseptet skal kunne fungere som et lukket anlegg, og skille dette fra andre semi-lukkede anlegg i drift eller i produksjon. Departementet vurderer det derfor som en betydelig svakhet ved søknaden at denne teknologien fremdeles befinner seg på forskningsstadiet, og dermed som utgangspunkt utenfor formålet med utviklingstillatelsesordningen.

(..)

Slik departementet forstår det, er bioreaktoren for tiden under uttesting i et forskningsprosjekt ledet av NORCE, hvor formålet er å produsere alger til fôr. Departementet vurderer derfor at denne delen av konseptet fremdeles er på forskningsstadiet, og dermed ikke moden for uttesting i kommersiell skala ennå, i henhold til vilkårene og retningslinjene for utviklingstillatelser. Ettersom bioreaktoren

er et hovedelement i det omsøkte konseptet, svekker dette konseptets samlede innovasjonshøyde og -potensial.»

Tilsvarende som bioreaktoren sin betydning for Biolaks sitt konsept vurderer Fiskeridirektoratet at subsea-delen av Aquastorm-konseptet er en helt vesentlig del for at det omsøkte anlegget skal fungere. Det er også subsea-systemene for fjernoperering som skiller anlegget fra andre nedsenkbare anlegg i drift eller i produksjon. Etter Fiskeridirektoratets syn er det en betydelig svakhet ved søknaden at denne teknologien fremdeles befinner seg på forskningsstadiet, og dermed som utgangspunkt utenfor formålet med utviklingstillatelsesordningen, jf. laksetildelingsforskriften § 6-6 første ledd.

Fiskeridirektoratet har kommet til at subsea-systemet i Aquastorm-konseptet fremdeles er på forskningsstadiet, og dermed ikke er moden for uttesting i kommersiell skala. Dette svekker konseptets innovasjonshøyde og -potensiale, og innebærer videre at prosjektet ikke fremstår som driftsmessig realiserbart.

Videre beskrives Aquastorm som et ubemannet anleggskonsept. Ifølge søknaden er driften av Aquastorm-anleggene i stor grad væruavhengig. Det fremgår av beskrivelsen at merdene kun skal finne seg i overflateposisjon under installasjon, ved innsett og uttak av fisk, eller ved reparasjoner. Operasjoner i overflateposisjon skal forbeholdes gunstige værforhold så langt det er mulig, og rutineoperasjoner skal legges til sommerhalvåret. Ifølge søknaden skal det installeres systemer som sikrer at bortfall av tjenester fra land ikke berører operasjon av kritiske systemer. Videre oppgis det i søknaden at det for en gitt periode vil finnes "back-up" løsninger for enkelte systemer av konseptet, eksempelvis batterikapasitet til belysning, nødvendig operasjon av vinsjer, samt distribusjon av fôr fra buffertanker.

Fiskeridirektoratet vurderer at selv om søker beskriver at produksjonsplanen blir lagt opp slik at utsett og opptak av fisk skjer fra april til september, og at man unngår aktivitet og operasjoner i overflaten i perioden fra oktober til mars, vil svikt eller feil være påregnelig også i den sistnevnte perioden. Som søker selv påpeker er det ikke utenkelig med svikt som kan kreve heving av en eller flere merder til overflaten også i perioder med dårlig vær. Det fremstår imidlertid usikkert i hvilken grad dette er tatt høyde for i konseptet. Søker skriver at det vil finnes «back-up» løsninger for enkelte systemer. Imidlertid vurderer Fiskeridirektoratet at et ubemannet anlegg vil kreve automatiserte «back-up» løsninger for alle kritiske systemer. Etter Fiskeridirektoratets vurdering taler også dette for manglende driftsmessig realiserbarhet.

Fiskeridirektoratet har etter en helhetsvurdering kommet til at kravet om «betydelig innovasjon», jf. laksetildelingsforskriften § 6-6 ikke er oppfylt.

Ettersom Fiskeridirektoratet har kommet til at søknaden ikke oppfyller vilkåret om «betydelig innovasjon», går vi ikke inn på vurderingen av hvorvidt prosjektet innebærer «betydelige investeringer» og hvor mye biomasse som er nødvendig for å kunne gjennomføre prosjektet.

5. Vedtak

Fiskeridirektoratet har kommet til at det omsøkte prosjektet ikke innebærer betydelig innovasjon, jf. laksetildelingsforskriften § 6-6. Direktoratet avslår etter dette søknaden fra Mowi ASA om 36 tillatelser til konseptet Aquastorm.

6. Klagerett

Vedtaket kan påklages, jf. forvaltningsloven § 28. Klagefristen er tre uker.

Med hilsen

Jon-Erik Henriksen
divisjonsdirektør

Anne Brønsten Osland
seksjonssjef

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift.

Mottakerliste:

Mowi Asa	Postboks 4102 Sandviken	5835	Bergen
----------	----------------------------	------	--------

Kopi til:

Nærings- Og Fiskeridepartementet	Postboks 8090 Dep	0032	Oslo
----------------------------------	-------------------	------	------

